

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Madeleine Elisabethdotter
Sjölander

Meddelande
2020-12-29

Diarienummer
431-7060-2020

Sida
1(1)

Mariestads kommun
Att. Erik Söderström

Angående arkeologisk utredning steg 1 inom fastigheten Ladukärr 2:1 m.fl. i Mariestads kommun

Länsstyrelsen beslutade 2020-09-15 om arkeologisk utredning steg 1 inom planområdet för verksamheter, detaljhandel och industri. Av bifogad redovisning framgår att Västergötlands museum har utfört utredningen under oktober till december månad 2020.

För det område som bedömts utgöra troliga lägen för fornlämningar (se bilagd karta, AU2-område) ställer Länsstyrelsen krav på fortsatt arkeologisk utredning, steg 2, med syftet att fastställa lämningarnas antikvariska status. Ni bör därför ta kontakt med Länsstyrelsen för att påbörja den arkeologiska utredningen, steg 2.

Syftet med en arkeologisk utredning är att ta fram underlag som gör det möjligt att i samband med planering av arbetsföretag ta hänsyn till fornlämningar så att de kan bevaras.

Inom området har även påträffats en övrig kulturhistorisk lämning i form av en stenmur. Hänsyn till denna bör tas i det fortsatta planarbetet.

Madeleine Elisabethdotter Sjölander

Bilaga

Redovisning av utförd arkeologisk undersökning upprättad av Västergötlands museum och inkommen till Länsstyrelsen 2020-12-07

Digital kopia till
Västergötlands museum
Västergötlands museum, Maria Norrman

Arkeologi & Byggnadsvård
Maria Norrman
2020-12-04
Diarienummer: VGM 3.5.1-2020-37
Lst 431-7060-2020

Länsstyrelsen, Kulturmiljöenheten,
att. Madeleine Elisabethsdotter Sjö-
lander

PM avseende arkeologisk utredning steg 1 inför detaljplan inom fastig- heten Ladukärr 2:1, Mariestads kommun

Uppdragsnummer: 202001233

Tidpunkt för utredningen: 20201001-20201201

Bakgrund

Inför Mariestads kommuns fortsatta arbete med detaljplan för flexibel markanvändning för verksamheter, detaljhandel och industri, inom fastigheten Ladukärr 2:1, Mariestad har Västergötlands museum utfört en arkeologisk utredning steg 1. Det aktuella utredningsområdet sträcker sig från strax söder om norra infarten till Mariestad (Stockholmsvägen) och längs med och väster om Marieforsleden. Området är ca 260 000 m² stort.

Utredningen har utförts genom inledande översiktliga arkiv- och kartstudier. Därefter har inventering utförts inom hela utredningsområdet under oktober och december 2020.

Utförande har skett i enlighet med Länsstyrelsens förfrågningsunderlag. Inledande arkiv- och kartstudier såsom Fornsök och historiska kartor vid Lantmäteriet har utförts. Därefter har fältinventering genomförts med målsättning att nyupptäckta fornlämningar preliminärt ska avgränsas. Status för alla lämningar ska föreslås och bedömas efter RAÄ:s vägledning och lämningstypslista. Förslag till områden för arkeologisk utredning steg 2 har givits.

Berört område ligger i ett relativt flackt skogsmarksområde öster om Vänern och öster om Mariestads tätbebyggelse. Här är endast svagt kuperad terräng med mindre bergsryggar i nord-sydlig riktning. Några mindre områden med sankmarker finns. I södra delen är ett område med f.d. åkermark som idag är delvis skogbeväxt, lövslybeväxt eller till mindre del utgörs av fortfarande öppen mark. Genom området går några äldre stigar. Ingen bebyggelse finns inom området.

Jordarterna utgörs i huvudsak av sandig morän med ryggar av urberg i nord-sydlig riktning i större delen av området. Längst i söder är ett område med glacial lera. Det är i detta område som den f.d. åkermarken är belägen.

Ca 250 meter sydväst om områdesgräns är en förhistorisk grav, en rest sten, L1962:9949/ Mariestad 6:1. Ca 450 m väst om är en fyndplats för flintyxor, L1962:9444/Mariestad 24:1. Förhistoriska eller senare tiders fornlämningar och bebyggelseplatser saknas helt inom utredningsområdet.

Sammanfattning av undersökningsresultaten, nya fornlämningar

Förhistoriska boplatser eller bebyggelse lämningar från senare tider bedömdes inför utredningen steg 1 möjligen kunna förväntas. Sådana saknas helt men man kan anta att lämpliga lägen för bosättningar, odling och annan verksamhet främst kan påträffas i områdets sydligaste del, i och kring området med f.d. åkermark. Detta har utgjort åkermark sedan åtminstone 1870-talet. Ekonomiska kartan från 1960 och den Häradsekonomiska kartan från 1877-82 redovisar endast odlingsmark och ingen bebyggelse i denna del av utredningsområdet.

Vid studium av äldre kartor i Lantmäteriets arkiv har en uppmätning av skogsmarken hörande till staden Mariestad påträffats. Kartan som upprättats inför delning av skogsmarken är från år 1794. På denna markeras även de områden som inte utgörs av skog utan nyttjas som ängs- betes- eller åkermark av de boenden i staden.

Sydligaste delen av utredningsområdet markeras vid tidpunkten som hörande till "Bagaren Sundbergs Ladukiärr" och "Sämskmakaren Isak Törmborgs åkerlycka".

Utredningen steg 1 har i huvudsak utförts genom fältinventering av hela det berörda området. I skogsmarken har goda förhållanden rått vid inventeringen, förutom viss marktäckande och tät vegetation.

Huvuddelen av utredningsområdet utgörs av ren skogsmark med ställvis berg i dagen. Inom denna del påträffades inga spår av äldre aktivitet i form av fornlämningar eller andra typer av kulturhistoriska lämningar.

Nypåträffade lämningar och förslag till AU2

Utredningens syfte har varit att påvisa ej tidigare kända fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar inom området och bedöma dessa avseende fornlämningsstatus samt om behov finns ge förslag till områden för arkeologisk utredning steg 2.

I den södra delen påträffades en stenmur, skalmur med antikvarisk bedömning övrig kulturhistorisk lämning. Denna har registrerats i Fornsök men är ännu inte godkänd av Länsstyrelsen.

L2020:11034: *Stenmur, ca 190 m l (NNV-SSÖ), 1-1,3 m br och vanligen 0,3-0,7 m h. Skalmur, i sidorna av vanligen 0,4-1,0 m st stenar och block med ibland en flat sida utåt, vissa huggna, fyllning av 0,2-0,4 m st. Delvis utasad. Bättre bevarad i den S delen. Ligger möjligen i gräns mellan skogsmark och ängs- och/eller odlingsmark på karta från 1794 över delning av Mariestads skog, Akt P143-1:12.*

Ett område vilket har bedömts som lämpligt för eventuellt kommande schaktdragning med maskin vid utredning steg 2 har valts ut. Detta område har ett to-

pografiskt bra läge och ligger inom och i anslutning till de f.d. äldre odlingsmarkerna i södra delen av utredningsområdet. Området utgörs av närmast helt plana marker med svaga sluttningar i framför allt södra delen. Det består av delvis öppen mark eller delvis lövsly- eller skogbeväxt mark. Potential att påträffa främst förhistoriska boplatser föreligger. Om detta område berörs av detaljplanen och dess planerade framtida byggnationer kan arkeologisk utredning steg 2 komma att bli aktuell.

Det preliminära resultatet redovisas nedan i kartmaterial. Plats där en ny kulturhistorisk lämning har påträffats samt områden med potential för fornlämning inte synlig ovan mark har markerats.

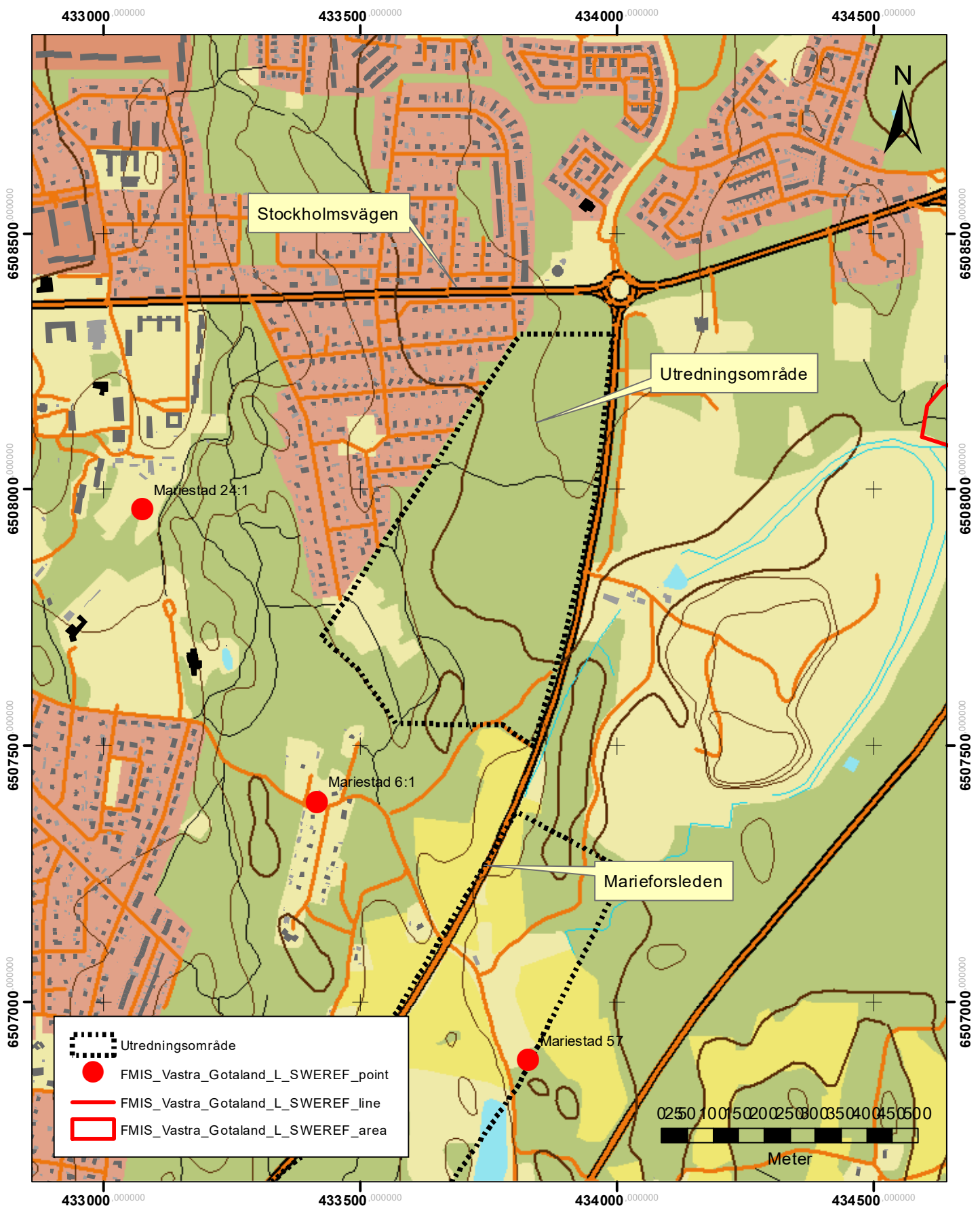
Observera att den numrering över nya observationer som finns i kartorna är arbetsID som kan komma att ändras när lämningarna godkänts i Fornreg av Länsstyrelsen. Kartor kan innehålla ännu inte rättade data. Slutgiltiga lämningsnummer förs in i färdig rapport.

Skara i december 2020

Maria Norrman

Bifogas: Bilaga 1, Översiktskarta
Bilaga 2, Detaljplan

Arkeologisk utredning steg 1
Inför detaljplan
Ladukärr 2:1, Mariestads kn
Översiktskarta, skala 1:10000

Arkeologisk utredning steg 1
Inför detaljplan
Ladukärr 2:1, Mariestads kn
Detaljplan, skala 1:4000

